

Niemcy: inauguracja prorosyjskiej partii Wagenknecht

Kamil Frymark

27 stycznia w Berlinie odbył się pierwszy ogólnoniemiecki zjazd Związku Sahry Wagenknecht na rzecz Rozsądku i Sprawiedliwości (BSW). Niespełna 400 delegatów uchwaliło program na wybory do Parlamentu Europejskiego i wyłoniło kandydatów. Listę otwiera Fabio De Masi – były prominentny polityk Die Linke. W przemówieniu Wagenknecht, przewodniczącej partii, wybrzmiało zwłaszcza nawoływanie do zakończenia wojny na Ukrainie, m.in. poprzez zaprzestanie wsparcia dla Kijowa. Szefowa ugrupowania wskazała również na hołubienie przez Ukrainę postaci kolaborującego w trakcie II wojny światowej z nazistami Stepana Bandery, co jej zdaniem podważa wiarygodność aktualnych władz tego państwa.

Znaczną część przemówienia Wagenknecht zajęła krytyka koalicji SPD–Zieloni–FDP jako „najgorszego rządu w Europie” i próba zdystansowania się od AfD. Kwestie socjalne oraz pacyfizm za wszelką cenę podkreślał ostatni z mówców, Oskar Lafontaine – były minister finansów z SPD i przewodniczący tej partii, współzałożyciel Lewicy, a obecnie jeden z programowych twórców BSW (prywatnie mąż Wagenknecht). W kontekście pamięci o Holokauście Lafontaine skrytykował Izrael za działania wojenne prowadzone w Gazie (więcej o programie BSW zob. Aneks).

Komentarz

- Sprawne przygotowanie i niezakłócony przebieg zjazdu to sukces Wagenknecht, świadczący o pozyskaniu grupy doświadczonych organizatorów. Dotychczas kwestie logistyczne były słabą stroną przewodniczącej. Dodatkowo ugrupowanie zebrało ok. 2 mln euro funduszy (część z nich pochodziła spoza UE), co wzmacnia jego szanse na sukces w wyborach do PE oraz w jesiennych elekcjach do landtagów Saksonii, Turynii i Brandenburgii. BSW może tam liczyć odpowiednio na 8%, 17% i 13% głosów. Sondaże federalne dają partii, założonej formalnie 8 stycznia (zob. [Partia Wagenknecht. Nowe ugrupowanie protestu w Niemczech](#)), pomiędzy 3 a 7% poparcia. Wśród deklarujących gotowość do głosowania na BSW przeważają zwolennicy Die Linke oraz AfD, z którą BSW konkuruje o największą grupę wyborców.
- Zarówno z programu partii, jak i wypowiedzi jej liderów wynika, że kampania przed wyborami do PE oraz elekcjami landowymi będzie koncentrować się na kwestiach ograniczenia pomocy Ukrainie i nawoływaniu do natychmiastowych rokowań z Rosją. Biorąc pod uwagę spadające poparcie społeczne dla niemieckiego zaangażowania na rzecz Kijowa (zwłaszcza na wschodzie kraju, gdzie 47% badanych sądzi, że wsparcie militarne idzie zbyt daleko, a 27% uważa je za adekwatne; 52% wskazuje, że pomoc

finansowa jest zbyt duża, a 29% – że odpowiednia), może się to okazać skuteczną taktyką wyborczą, dodatkowo odbierającą część poparcia AfD. Skrajna prawica głosi podobne postulaty, lecz ze względu m.in. na jej radykalne hasła i fakt, że jest obserwowana przez kontrwywiad, niektórzy wyborcy mogą poprzeć BSW jako mniej ekstremistyczną opcję alternatywną (zob. [Niemcy: masowe demonstracje przeciwko AfD](#)).

- Ważny element zjazdu stanowiła próba zdystansowania się BSW od AfD. Służyło temu prawie całkowite pominięcie w wystąpieniu Wagenknecht kwestii migracyjnych – należących do tej pory do głównych tematów poruszanych przez nowe ugrupowanie i będących jednym z fundamentów programowych obu partii. Efekt wzmocniło zorganizowanie wydarzenia 27 stycznia – w Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu. We wszystkich przemówieniach wykorzystano tę datę jako symbol walki z ruchami skrajnie prawicowymi i potępienia wojny. Pomimo retorycznego oddzielenia się od AfD w przyszłości prawdopodobna wydaje się współpraca obu ugrupowań. Dobry wynik wyborczy BSW w landach wschodnich wraz z dominującą pozycją AfD w każdym z nich może skutkować co najmniej kooperacją w wybranych kwestiach.

Aneks. Główne założenia programu BSW

BSW domaga się natychmiastowego zawieszenia broni na Ukrainie i przystąpienia do rozmów pokojowych. Postuluje przy tym zatrzymanie eksportu uzbrojenia, aby „zmotywować Rosję do rozpoczęcia negocjacji”. W stosunku do rządu w Kijowie „dalsze wsparcie finansowe powinno być uzależnione od warunku gotowości do prowadzenia negocjacji pokojowych”. W programie partii jako jedną z przyczyn agresji wskazuje się „poważne dyskryminowanie mniejszości rosyjskojęzycznej przed 2022 r.”. Długofalowym celem jest nowy europejski ład. Powinien on obejmować Rosję, bez której „pokój i bezpieczeństwo w Europie nie mogą być stabilne”. BSW postuluje zakończenie sankcji i wznowienie handlu surowcami z FR.

W kontekście UE partia Wagenknecht podkreśla, że Unia nie może zostać wciągnięta w konflikt między USA i Chinami. Optuje m.in. za wzmocnieniem zasady subsydiarności w UE i podwyższeniem podatku od transakcji finansowych. Nie zgadza się na rozszerzenie Unii (zwłaszcza o Ukrainę, Mołdawię i Gruzję). Wyraża sprzeciw wobec umowy pomiędzy nią a państwami zrzeszonymi w organizacji Mercosur. Opowiada się za zachowaniem zasady jednomyślności we wspólnej polityce zagranicznej i bezpieczeństwa.

Do najważniejszych założeń programowych BSW w polityce wewnętrznej należą: podniesienie płacy minimalnej do co najmniej 14 euro za godzinę (obecnie to 12,41 euro), złagodzenie polityki klimatycznej (m.in. poprzez likwidację europejskiego systemu handlu emisjami) oraz zredukowanie migracji do Niemiec (w tym rozpatrywanie wniosków o azyl na granicach UE lub w państwach trzecich i ograniczanie świadczeń socjalnych dla osób bez prawa do ochrony w RFN).